

І. І. СТРОКАЧ

Ірина Іванівна Строкач, здобувач Київського університету права НАН України, начальник відділу Вищого господарського суду України

ПЕРЕДУМОВИ ВЧИНЕННЯ ВИКОНАВЧОГО НАПISУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ, ЗАКОНОДАВСТВА І ПРАКТИКИ

Письмовий акт нотаріуса у формі виконавчого напису на оригіналі договору, пов'язаний із необхідністю примусового виконання боржником зобов'язання шляхом сплати грошових сум чи передачі майна та втілює у собі спрощену процедуру захисту порушених прав стягувача. З даного положення випливає, що при його вчиненні нотаріусом слід неухильно дотримуватися норм законодавства, щоб безспірні правовідносини не переросли у тривалі судові процеси.

Об'єктивними передумовами вчинення виконавчого напису слід розцінювати суспільні потреби в спрощеному порядку констатації і припиненні безспірного правопорушення, а також усуненні його наслідків, що відтворено в спеціальній єдиній нотаріальній процедурі вчинення виконавчих написів нотаріусами. У широкому сенсі суб'єктивними передумовами вчинення виконавчого напису можна розцінювати необхідність дотримання встановлених законодавством правил посвідчення угод у нотаріальному порядку, а також викладення їх змісту так, щоб наслідки правопорушення і способи захисту прав були чітко прописані у ньому.

Основним способом примусити боржника виконати обов'язок, який передбачений в договорі, є забезпечення виконання умов договору, а також створення належних умов для скорішого і гарантованого відновлення прав. Тому стимули для добровільного виконання умов договору закладаються безпосередньо у договорі, а у разі неналежного виконання зобов'язань мають застосовуватися способи захисту прав, зазначені в Цивільному кодексі України (далі – ЦК України) та в інших нормативних актах України, зокрема, й вчинення нотаріусом виконавчого напису на оригіналі документа, що встановлює заборгованість. Отже, позитивним моментом вчинення виконавчого напису слід визнати спрощену процедуру відновлення права та, водночас, звернення із запитом до Реєстру судових рішень на сайті «Судова влада» свідчить про значну кількість судових справ, пов'язаних з виконавчими написами нотаріусів (більше чотирьох тисяч справ)¹, що виявляє певні проблеми, які мають місце у діяльності нотаріусів щодо вчинення даної нотаріальної дії.

При запланованій у законодавстві простоті відновлення порушеного права стягувача шляхом вчинення нотаріусом виконавчого напису доволі часто на практиці ми зіштовхуємося з істотними проблемами, пов'язаними з численними судовими справами щодо діяльності нотаріусів з вчинення виконавчих написів. Тому судова практика має ставати підставою для удосконалення законодавства, яке регламентує процедуру вчинення виконавчого напису, хоча автор не завжди погоджується з тезою, що її слід сприймати як джерело права^{2,3}, оскільки нині істотна недовіра, яка має місце з боку населення до судової влади та критичні зауваження фахівців щодо судових рішень⁴ свідчать про необхідність переоцінки вченими судової практики, з метою усунення з неї суб'єктивних факторів.

Як бачимо, проблеми з «переходом» виконавчого напису нотаріуса у виконавче провадження реально існують, і їх можна поділити на декілька груп, які зумовлюються різними обставинами.

З цією метою, методом від супротивного, проаналізуємо передумови вчинення виконавчого напису, оскільки у ст. 49 Закону України «Про нотаріат» сформульовані доволі конкретні підстави відмови у вчиненні нотаріальної дії⁵. Головною передумовою вчинення виконавчого напису є відсутність суперечності вчинення такої нотаріальної дії законодавству України. Тобто, у даному випадку не йдеться про наявність дозволу на його вчинення нотаріусом, оскільки це питання є безспірним в силу положень ст. 18 ЦК України, Закону України «Про нотаріат» та інших нормативних актів. Водночас поняття «суперечність», яке має місце у ст. 49 Закону, потребує детального аналізу, оскільки у п. 14 ст. 92 Конституції України встановлено, що виключно законами України визначаються організація і діяльність нотаріату⁶. Тобто, діяльність нотаріуса має бути чітко регламентована у законодавстві, щоб не йшлося про «суперечність», а нотаріус ніс відповідальність лише за недотримання вимог чинного законодавства.

Таким чином, виходячи з п. 14 ст. 92 Конституції України можна зробити висновок про необхідність удосконалення Закону України «Про нотаріат» з метою чіткої і конкретної регламентації дій нотаріуса, щоб правопорушення, які ними допускаються, були очевидними і приводили до відповідної дисциплінарної, матеріальної чи кримінальної відповідальності. Для втілення даного положення слід комплексно вирішувати проблему шляхом внесення змін та доповнень до Закону України «Про нотаріат» та Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, а також інших підзаконних актів, які мають системно увійти до їх змісту та узгоджуватися між собою.

В останньому випадку автором мається на увазі, що окремі умови підзаконних актів не узгоджуються зі змістом Закону не тільки формально, а й за логікою. По-перше, у Законі не сформульовані правовідносини

між нотаріусом та особою, яка звернулася до нього за вчиненням нотаріальної дії. Так, згідно з ч. 1 ст. 4 Закону України «Про нотаріат» нотаріус вправі витребувати від підприємств, установ і організацій відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій. Звернемо увагу на те, що у цій нормі не зазначено фізичних осіб, які можуть звернутися до нотаріуса за вчиненням виконавчого напису.

Разом із тим у п. 2.2. Глави 16 «Вчинення виконавчих написів Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» дослівно встановлено таке: «У разі, якщо нотаріусу необхідно отримати іншу інформацію чи документи, які мають відношення до вчинення виконавчого напису, нотаріус вправі витребувати їх у стягувача». Але згідно з ч. 1 ст. 4 Закону України «Про нотаріат» нотаріус, на думку автора, не наділений таким правом. Отже, можна зробити висновок про те, що підзаконний акт вийшов за межі Закону і є таким, що йому не відповідає. Таким чином, можна встановити суперечність нотаріальної дії, вчиненої на підставі п. 2.2. глави 16. Вчинення виконавчих написів Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, вимогам законодавства⁷. Але ж відповідний Порядок мусить бути основним «зряддям» праці для нотаріусів.

Однак і в самому Законі України «Про нотаріат» закладено певну суперечність. Зокрема, можливим аргументом опонентів такої позиції може стати посилання на ч. 2 ст. 42 Закону України «Про нотаріат», де допускається відкладення вчинення нотаріальної дії в разі «необхідності витребування додаткових відомостей або документів від фізичних та юридичних осіб...». Але це положення викликає зауваження, оскільки в такому випадку нотаріуси наділятимуться владними повноваженнями щодо фізичних осіб, що є не характерним для їх правового статусу⁸. Так само, безумовним правом особи, яка звернулася до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії, має вважатися її право на відмову від вчинення нотаріального провадження. Такий висновок випливає із ч. 2 ст. 203 ЦК України, де встановлено: «Волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі». Тому у разі зміни волі особи щодо посвідчуваного нотаріусом правочину вона має наділятися безумовним правом на відмову від правочину і, відповідно, його посвідчення нотаріусом.

При цьому в нотаріуса немає права затримувати документи особи для вчинення нотаріальної дії, коли вона відмовляється продовжувати і закінчувати її вчинення. Тому нотаріус не може витребувати в такій особі додаткові відомості або документи, коли вона не згодна або не здатна їх надати. Крім того, він не може до неї застосувати заходи процесуального примусу, оскільки, на відміну від суду, такими повноваженнями не наділений.

Отже, положення ч. 2 ст. 42 Закону України «Про нотаріат», де допускається відкладення вчинення нотаріальної дії в разі «необхідності витребування додаткових відомостей або документів від фізичних та юридичних осіб...» та п. 2.2. Глави 16. Вчинення виконавчих написів Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, не відповідають повноваженням нотаріуса. Так, якщо для надання додаткових документів потрібна згода особи, то це вже не витребування додаткових документів, а пропозиція їх надати, наслідком якої може стати відмова нотаріуса у вчиненні нотаріальної дії або відмова такої особи від посвідчення правочину. Ми ж не допускаємо можливості вчинення виконавчого напису у примусовому порядку?!

Крім того, сама процедура відкладення вчинення нотаріальної дії не регламентована Законом України «Про нотаріат», а розкрита лише на теоретичному рівні⁹, тому відкритим є питання, а чи залишаються вже подані документи в нотаріуса чи вони повертаються особі. В останньому випадку особа може вже і не звернутися до цього нотаріуса, тому, фактично, матиме місце не відкладення, а відмова від вчинення нотаріального провадження. Дискусійним буде й питання щодо належного оформлення відкладення вчинення нотаріального провадження, оскільки будь-які важливі нотаріальні обставини потребують їх фіксації. Зокрема, автор вважає, що у разі відкладення нотаріального провадження нотаріус має виносити відповідну постанову, особливо в тих випадках, коли в нього залишатимуться документи особи. Це зумовлюватиме зміст постанови, у якій повинен бути вказаний перелік документів, які залишилися у нього на оплатному чи безоплатному (якщо термін зберігання незначний) зберіганні. Тобто, в цьому випадку фактично йтиметься про вчинення такої самостійної нотаріальної дії, як прийняття нотаріусом документів на зберігання (п. 22 ст. 34 Закону).

Тому можна стверджувати, що відкладення вчинення нотаріальної дії обов'язково має оформлятися відповідною постановою нотаріуса:

– на вимогу особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, для того щоб зафіксувати факт звернення до нотаріуса і причини відкладення, а це дозволить оскаржити неправомірні дії нотаріуса на підставі ст. 50 Закону України «Про нотаріат»;

– коли у нотаріуса залишаються документи особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії;

– коли особа не вимагає повернення коштів, сплачених відповідно до ч. 1 ст. 42 Закону України «Про нотаріат».

Тут може виникнути питання, а як повинен діяти нотаріус у цій ситуації, коли йому у визначений строк не було надано всіх необхідних документів для вчинення нотаріальної дії? Відповідь, на нашу думку, очевидна – відповідно до вимог п. 2 ч. 1 ст. 49 Закону України «Про нотаріат» – відмовити у вчиненні виконавчого напису або за згодою особи подовжити термін відкладення і сприяти особі, тобто лише на її клопотання, у витребуванні необхідних документів на підставі ч. 1 ст. 4 Закону України «Про нотаріат» шляхом звернення до відповідних установ, підприємств і організацій.

Тому можна зробити висновок про те, що не тільки сама (реальна) діяльність нотаріусів, а й процедура вчинення нотаріальних проваджень, зокрема загальні правила вчинення нотаріальних дій, а також спеціальні

та специфічні мають відповідати принципу законності і бути приведені у відповідність даному принципу. Так, автор вважає, що на відміну від діяльності суду, який може діяти згідно з принципом верховенства права, діяльність нотаріусів щодо захисту права нотаріусом, який нині передбачено у ст. 18 ЦК України, має підпорядковуватися лише принципу законності. Цей висновок автора, з урахуванням положень ст. 18 ЦК України, ґрунтується на тому, що нотаріуси мають захищати лише безспірні права та встановлювати безспірні обов'язки осіб. Хоча автор підтримує думку вчених¹⁰, що межу між охороною та захистом слід проводити через момент настання правопорушення, тому до функцій нотаріуса відносить охорону безспірних прав на стадії їх реалізації, а функцію захисту пов'язує із правопорушенням та діяльністю суду (ст. 3 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України)).

При цьому слід зазначити, що множина варіацій на тему вчинення виконавчого напису або ні не йде на користь безспірності стягнення. Так, поряд з чіткими вказівками у законодавстві щодо можливості вчинення виконавчого напису існує Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172 (зі змінами та доповненнями) (далі – Перелік)¹¹, який виваженим і обґрунтованим важко назвати. Але саме цей документ конкретизує можливість вчинення нотаріусом виконавчого напису і може розцінюватися як елемент законодавства, що є передумовою його діяльності у цій сфері. Загальний аналіз цього документа надав автору підстави зробити висновок про те, що він має ряд істотних неузгодженостей.

Так, розбалансованість цього документа впливає з того, що в одних випадках для вчинення виконавчого напису мають надаватися нотаріально посвідчені документи, зокрема, у п. 1 йдеться про стягнення заборгованості за нотаріально посвідченими договорами, а у п. 1¹ щодо іпотечних договорів, які передбачають право звернення стягнення на предмет іпотеки у разі прострочення платежів за основним зобов'язанням до закінчення строку виконання основного зобов'язання, нотаріальна форма не передбачена. Тобто, в такому варіанті звернення стягнення не є самостійним провадженням, оскільки воно має бути підпорядкованим основному зобов'язанню. Разом із тим у п. 2 йдеться про кредитні договори, за якими боржниками допущено прострочення платежів за зобов'язаннями, і це без будь-яких обмежень щодо форми кредитного договору, його суб'єктів. В останньому випадку всі документи надаються лише стягувачем, тому не треба навіть з'ясувати позицію з цього приводу боржника. У цьому зв'язку виникає запитання, а чи можна у даному випадку говорити про безспірність стягнення на підставі виконавчого напису нотаріуса?

Характерно, що в окремих випадках серед документів, які мають надаватися для підтвердження наявності заборгованості, вимагається довідка фінансової установи про ненадходження платежу або оригінали розрахункового документа про надання послуг поштового зв'язку та опису вкладення, що підтверджують надіслання боржнику письмової вимоги про усунення порушення, що спричинило невиконання дивідендів. Тобто, у Переліку виявляється непослідовність не тільки щодо підходів до віднесення їх до категорії документів, які встановлюють безспірну заборгованість, а й щодо заходів, які мають доводити можливість вчинення виконавчого напису.

Крім того, у Переліку закладено не тільки доволі загальні риси вчинення виконавчого напису, а й певні суперечності щодо окремих випадків. Зокрема, коли йдеться про стягнення заборгованості за векселями, опротестованими нотаріусами в установленому законом порядку, то відбувається змішування двох нотаріальних дій:

- 1) протест векселя;
- 2) виконавчий напис на векселі.

Але ж згідно зі ст. 92 Закону України «Про нотаріат» протест векселя – це самостійна нотаріальна дія, де передбачена можливість опротестовувати вексель про неоплату, неакцепт або недатування акцепту, тому має бути зафіксована специфіка вчинення виконавчого напису на опротестованому векселі. Зокрема, у разі неакцепту виникає запитання, а до кого має пред'являтися вимога щодо оплати векселя? Коли ж йдеться про недатування, то має вказуватися строк, з якого виникає право вимоги тощо. До цього можна додати позицію українських науковців, які встановили: «В Уніфікованому законі про переказні векселі та прості векселі передбачено десять видів протестів»¹².

Ускладнює вчинення виконавчого напису на векселі і ч. 2 ст. 92 Закону України «Про нотаріат», де встановлено, що у разі пред'явлення нотаріусу для вчинення протесту векселя, щодо якого постановлено судом ухвалу про заборону будь-яких операцій за ним, нотаріус зобов'язаний повідомити відповідний суд про пред'явлення такого векселя для вчинення протесту. Знову виникає запитання, а звідки нотаріус має довідатися про існування ухвали про заборону будь-яких операцій за векселем? Тобто, наведені обставини мали б бути чітко встановлені в Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України та у Переліку, а також узгоджувати процедуру вчинення таких двох нотаріальних дій, як опротестування векселів та вчинення на них виконавчих написів. На цій підставі автор поділяє концепцію С. Я. Фурси щодо визнання опротестованого в неплатежі векселя таким, що не потребує вчинення на ньому виконавчого напису, оскільки в такому випадку заборгованість очевидна і матеріальна відповідальність векселедавця безспірна. Навіщо вчиняти дві подібні нотаріальні дії та змушувати особу їх оплачувати, якщо самим нотаріусом буде встановлена заборгованість по безспірному платіжному документу – векселю.

Наведене зумовлює необхідність порівняти виконавчий напис нотаріуса із видачею судом судового наказу. Тобто, підходи до спрощення стягнення заборгованості з боржника очевидні, але реалізуються вони

різними способами. Так, у наказному провадженні обов'язковим елементом є надіслання боржникові копії судового наказу (ст. 104 ЦПК України) та врахування позиції боржника щодо пред'явленої стягувачем вимоги (ст. ст. 105, 105-1 ЦПК України). Деякі вчені вбачають у цьому явищі подібні риси і визначають конкуренцію між діяльністю нотаріусів та суддів, з чим важко не погодитися, але до цього слід додати, що це – наслідок неузгодженості нормативних актів, які мають бути кваліфіковано розмежовані за певними критеріями.

Так, в основу розмежування компетенції суду в наказному провадженні і нотаріусів у порядку вчинення виконавчих написів автор пропонує покласти просту письмову та нотаріальну форму, яка має бути визначальною для віднесення заборгованості до абсолютно безспірної, коли нотаріуси мають вчинити виконавчі написи, та умовно безспірну, коли заборгованість має стягуватися в порядку цивільного судочинства шляхом видачі судового наказу. На цій підставі слід встановлювати та узгоджувати відповідні процедури видання судового наказу, а також вчинення нотаріусом виконавчого напису, який в силу його вищої безспірності, яка випливатиме з нотаріальної форми, не повинен узгоджуватися з боржником. Для реалізації цієї пропозиції договори, які посвідчувались у нотаріальному порядку, мають бути настільки конкретні та узгоджені, щоб факт правопорушення був очевидним і доводився на підставі безспірних доказів, наприклад, довідкою з банку про рух коштів на рахунку кредитора тощо.

Якщо ж у Переліку допускається вчинити виконавчі написи на підставі доказів, які надаються лише кредитором, то факти зловживання правом або злочинів будуть існувати, і наступний судовий розгляд таких правовідносин ставатиме неминучим. Особливо актуалізуватиметься це питання, коли вартість договорів буде істотною. Для таких випадків слід передбачати й кримінальну відповідальність з повним відшкодуванням завданої шкоди і стягненням штрафу.

Тому позицію вчених, щоб «нотаріально посвідчений факт невиконання однією із сторін своїх обов'язків згідно нотаріально посвідченого договору був підставою для суду видати судовий наказ»¹³, автор сприймає як відповідну реакцію на сучасні проблеми в нотаріальній процедурі вчинення виконавчих написів, коли значна кількість виконавчих написів переглядається судами тощо. Але існує безліч проблем і в судочинстві, тому необхідно удосконалити нормативні акти, які регламентують діяльність нотаріусів, виключити з їх компетенції сумнівні підстави для вчинення виконавчих написів, які не пов'язані з нотаріально посвідченими угодами.

Ця теоретична концепція може бути перевірена на практичному прикладі. Відповідно до Переліку можливим є стягнення заборгованості за аграрними розписками, а саме: за нотаріально посвідченими товарними та фінансовими аграрними розписками. Виходячи зі змісту ст. 545 ЦК України можна зробити висновок про те, що знаходження розписки в кредитора є доказом відсутності виконання зобов'язання. Тому, виходячи із логіки, така нотаріальна розписка має стати єдиним необхідним доказом для підтвердження можливості вчинення нотаріусом на ній виконавчого напису. Водночас у ч. 2 ст. 1047 ЦК України йдеться про те, що на підтвердження укладення договору позики та його умов може бути представлена розписка позичальника або інший документ, який посвідчує передання йому позикодавцем визначеної грошової суми або визначеної кількості речей. Таким чином, факт заборгованості може бути підтверджений розпискою боржника, а факт виконання зобов'язання – поверненням розписки боржнику чи розпискою кредитора.

Звідси випливає, що факт наявності розписки в кредитора не є єдиним достатнім доказом наявності заборгованості боржника, і це положення має бути враховано при укладанні договору позики або нотаріальному посвідченні розписки. Зокрема, при складанні відповідних актів нотаріусом варто застерегти й випадки ухилення кредитора від прийняття виконання зобов'язання, коли кредитор ухиляється від прийняття виконання, не може чи не хоче повернути розписку боржнику. У такому випадку, на нашу думку, грошові кошти мають вноситися в депозит нотаріуса (ст. 537 ЦК України, ст. 85 Закону України «Про нотаріат»), який офіційно повідомить кредитора про виконання зобов'язання боржником. Така конкретизація умов виконання зобов'язань боржником дасть змогу усунути спірність в питаннях його виконання і прийняття кредитором.

У п. 12 Переліку передбачається, що для одержання виконавчого напису подаються:

- а) оригінал аграрної розписки без відмітки про її виконання;
- б) засвідчена кредитором копія письмової вимоги про усунення порушення виконання зобов'язання, що була надіслана боржнику;
- в) оригінали розрахункового документа про надання послуг поштового зв'язку та опису вкладення, що підтверджують надіслання боржнику письмової вимоги про усунення порушення виконання зобов'язання.

По суті, два останні докази є наслідком претензійної роботи, яка не є обов'язковою для звернення за захистом прав кредитора до нотаріуса, особливо, коли йдеться про відносини між фізичними особами. Такий порядок є ускладненим. Тому виникає запитання, а чи зможуть пересічні громадяни належно скласти письмову вимогу про усунення порушення виконання зобов'язання? Отже, для таких випадків варто використовувати правову допомогу нотаріуса, який здатен грамотно скласти такий документ (ст. 4 Закону України «Про нотаріат») і передати його боржнику (ст. 84 Закону України «Про нотаріат»). Згідно зі ст. 534 ЦК України такі витрати кредитора на правову допомогу нотаріуса мають відшкодовуватися першочергово, оскільки пов'язані з одержанням виконання.

Тому не можна абстрактно розглядати поняття «документи, що підтверджують безспірність заборгованості боржника» та встановлюють прострочення виконання зобов'язання (п. 1 Переліку), оскільки нотаріус при вчиненні виконавчого напису не повинен наділятися повноваженнями щодо встановлення: чи безспір-

ний цей доказ, чи ні. Виконавчий напис нотаріуса, на нашу думку, – це не той спосіб захисту прав, де можуть застосовуватися аналогії, оціночні судження, які властиві для діяльності суддів¹⁴.

Не зважаючи на те, що діяльності нотаріуса з вчинення виконавчого напису присвячено лише п'ять статей в Законі України «Про нотаріат» та на зовнішню простоту вчинення даної нотаріальної дії, все наведене вище свідчить про необхідність проведення глибоких теоретичних досліджень проблем захисту прав осіб шляхом вчинення нотаріусом виконавчого напису на документах, що встановлюють безспірну заборгованість.

¹ Реєстр судових рішень / Сайт «Судова влада України»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://court.gov.ua/>

² Хорошковська Д. Ю. Роль судової практики в системі джерел права: теоретико-правове дослідження: дис. ... канд. юрид. наук / Д. Ю. Хорошковська. – К., 2006. – С. 19–27.

³ Коссак С. М. Судова практика як джерело права / Цивілістична процесуальна думка: зб. наук. статей / С. М. Коссак; за заг. ред. Фурси С. Я. – К.: Паливода А. В., 2012. – С. 19–27.

⁴ Фурса С. Я. Виконавчий напис нотаріуса та господарське судочинство: старі і нові проблеми / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса // Цивілістична процесуальна думка: зб. наук. статей; за заг. ред. Фурси С. Я. – К.: Паливода А. В., 2012. – С. 349–357.

⁵ Про нотаріат: Закон України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3425-12

⁶ Конституція України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/>

⁷ Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затверджений Наказом Міністерства юстиції України 22 лютого 2012 р. № 296/5: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12

⁸ Фурса С. Я. Нотаріус як обов'язковий суб'єкт нотаріальних процесуальних відносин, його права та обов'язки / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса // Теорія нотаріального процесу. – К.: Алерта, Центр учбової літератури, 2012. – С. 136.

⁹ Фурса С. Я. Відкладення вчинення нотаріального провадження / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса // Теорія нотаріального процесу. – К.: Алерта, Центр учбової літератури, 2012. – С. 384–389.

¹⁰ Фурса С. Я. Правова концепція нотаріальної діяльності щодо охорони прав громадян, юридичних осіб та держави / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса // Нотаріат в Україні: Теорія і практика. – К.: А.С.К., 2001. – С. 5–16.

¹¹ Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів нотаріусів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29 червня 1999 р. № 1172: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1172-99-%D0%BF>

¹² Мельник І. С. Правове регулювання нотаріального провадження щодо опротестування векселів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / І. С. Мельник. – К., 2008. – С. 4.

¹³ Нотаріат України: Книга 1. Організація нотаріату з практикумом: підруч. : у 3 кн. / за заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Алерта, 2015. – С. 75.

¹⁴ Бакалінська О. О. Теоретичні підходи до визначення змісту оціночних категорій в цивільному судочинстві / О. О. Бакалінська // Цивілістична процесуальна думка: зб. наук. статей; за заг. ред. Фурси С. Я. – К.: Паливода А. В., 2012. – С. 46–54.

Резюме

Строкач І. І. Передумови вчинення виконавчого напису: актуальні питання теорії, законодавства і практики.

Наукова стаття присвячена актуальній на сьогоднішній день проблемі інституту виконавчих написів нотаріуса в Україні. Автором досліджено передумови вчинення виконавчого напису: актуальні питання теорії, законодавства і практики. Особлива увага приділяється процедурі відкладення вчинення нотаріальної дії.

Ключові слова: виконавчий напис, нотаріус, боржник, кредитор, нотаріальна дія, виконавче провадження, стягнення заборгованості, вексель.

Резюме

Строкач І. І. Предпосылки совершения исполнительной надписи: актуальные вопросы теории, законодательства и практики.

Научная статья посвящена актуальной на сегодняшний день проблеме института исполнительных надписей нотариуса в Украине. Автором исследованы предпосылки совершения исполнительной надписи: актуальные вопросы теории, законодательства и практики. Особое внимание уделяется процедуре отложения совершения нотариального действия.

Ключевые слова: исполнительная надпись, нотариус, должник, кредитор, нотариальное действие, исполнительное производство, взыскание задолженности, вексель.

Summary

Strokach I. Preconditions for executing the executive inscription: current issues of theory, legislation and practice.

The scientific article is devoted to the actual problem of the institute of executive notary notations in Ukraine. The author investigates the preconditions for the fulfillment of the executive inscription: actual questions of theory, legislation and practice. Particular attention is paid to the procedure for depositing the performance of a notarial act.

Key words: executive inscription, notary, debtor, creditor, notarial act, enforcement proceedings, debt collection, bill.